

GVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

1238
2505 2007

Biroul permanent al Senatului
Bp 122 1.06.2007

L360

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art.111 alin.(1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la propunerea legislativă intitulată *Lege privind retrocedarea terenurilor cultelor religioase*, inițiată de domnii senatori independenți Gheorghe Flutur, Nicolae Vlad-Popa și Mihai Țâbuleac (Bp. 122/2007).

I. Principalele reglementări

Prin această inițiativă legislativă se propune completarea cadrului legislativ din domeniul restituirii proprietății funciare către unitățile de cult, cu noi prevederi prin care, pe de o parte, să se stipuleze că suprafețele de teren avute în folosință sau în înzestrare de către respectivele unități de cult vor fi date în proprietatea acestora, și, pe de altă parte, transmiterea în proprietatea unităților de cult ortodox a unor suprafețe de teren echivalente cu cele restituite unităților de cult greco-catolic din aceeași localitate.

II. Propuneri și observații

1. Propunerea legislativă, contrar titlului ei, urmărește de fapt, modificarea și completarea *Legii nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, solicitate potrivit Legii fondului funciar nr. 18/1991 și ale Legii nr. 169/1997.*

Astfel, dispozițiile **art. 29 alin. (3¹)** din Legea nr. 1/2000 prevăd că structurile de cult care au avut în folosință sau în înzestrare terenuri cu destinație forestieră, dobândesc în proprietate suprafețe până la limita de 30 de ha din pădurile pe care le-au avut în administrare sau în înzestrare. Considerăm că astfel de dispoziții constituie ele însele un beneficiu al legii adus unităților de cult, în sensul convertirii *dreptului de folosință sau de administrare în drept de proprietate*, dar cu respectarea limitei suprafeței de teren forestier (30 ha).

În opinia noastră, modificarea care se dorește a fi adusă acestui text, în sensul eliminării limitei suprafeței de teren forestier care se atribuie în proprietate unității de cult, aduce o gravă atingere însuși dreptului de proprietate și, nu în ultimul rând, principiului supremației reconstituirii dreptului de proprietate în fața constituirii acestuia, întrucât pot exista situații în care aceste suprafețe deținute de unitățile de cult să fi fost anterior în proprietatea altor persoane.

Astfel, după cum sunt enunțate prevederile **art. 29 alin. (3¹)** din inițiativa legislativă, se recunoaște, prin efectul legii, dreptul de proprietate al unităților de cult asupra întregii suprafețe avute în înzestrare sau în folosință, fără a se mai îngloba premisa existenței unui drept de proprietate anterior al viitorului proprietar.

2. În ceea ce privește reglementarea transmiterii în proprietate către unitățile de cult ortodox a unor suprafețe de teren echivalente cu cele restituite unităților de cult greco-catolic din aceeași localitate, privită ca „*unică rezolvare a conflictului existent între cele două culte, în ceea ce privește restituirea proprietăților*”, subliniem:

După cum este cunoscut, Biserica Greco-Catolică a fost desființată prin Decretul nr. 358/1948, averea mobilă și imobilă revenind Statului Român. Deși Decretul-lege nr. 126/1990 a permis o soluționare prin dialog a restituirii tuturor proprietăților abuziv confiscate în anul 1948, necesitatea unei soluționări legislative, care să rezolve orice diferend patrimonial privind proprietățile confiscate de la Biserica Greco-catolică, se impune.

Însă, în niciun caz, atribuirea de terenuri, indiferent de destinația acestora, nu poate avea la bază principiul proporționalității membrilor cultelor religioase, ci la baza acestei atribuirii ar trebui să se afle cererile de reconstituire a acestor unități de cult asupra suprafețelor de terenuri pe care le-au avut în proprietate, preluate de cooperativele agricole de producție.

Totodată, propunerea legislativă nu ține seama de faptul că, în afară de cultul ortodox și cel greco-catolic, în România sunt recunoscute și alte culte care trebuie să beneficieze de tratament egal.

3. Referitor la *Expunerea de motive*, inițiatorii justifică necesitatea și oportunitatea propunerii legislative pe principiul identificării noțiunii de „perpetuă folosință” a terenurilor cu noțiunea de „drept de proprietate”.

O analiză a legislației specifice, din perioada 1938-1944, referitoare la atribuirea în perpetuă folosință a unor bunuri ale statului către mănăstiri demonstrează faptul că perpetua folosință nu poate fi identificată prin „drept de proprietate”.

Astfel, *Legea, Decret Regal pentru înzestrarea mănăstirilor din țară, cu întinderi de păduri și terenuri agricole din 1938 publicată în Monitorul Oficial din 30 martie 1938*, în baza art. 98 din Constituție, prevedea:

„Art. I – Statul este autorizat să atribuie în deplină și perpetuă folosință, unor mănăstiri din țară, o suprafață de pădure în întindere totală de circa 18.800 ha și alte terenuri în suprafața de cel mult 600 ha din proprietățile sale...”.

De asemenea, art. 13 din *Legea nr. 851/1942 pentru modificarea legilor relative la înzestrarea cu păduri a mitropoliilor, episcopiiilor, precum și mănăstirilor ortodoxe din România*, prevede: „Administrarea și exploatarea bunurilor cedate spre folosință mănăstirilor se face de către Casa Pădurilor Statului, după normele de administrare a pădurilor Statului”.

Din analiza acestei legislații rezultă clar și controlul statului asupra proprietății sale, cedată spre folosință unităților de cult în scopuri bine determinate, fapt ce demonstrează că motivația din alin. (5) al *Expunerii de motive* este neîntemeiată, controlul respectiv fiind exercitat de către stat încă dinaintea „instituirii regimului comunist”.

În concluzie, inițiativa legislativă nu se justifică prin argumente de ordin istoric și nu completează dispoziții legale aplicabile în materia restituirii proprietății funciare, dar are ca obiect constituirea unor proprietăți funciare, pe criterii religioase.

4. În textul **art. 29 alin. (3⁶)** se semnaleză o contradicție, astfel: „în localitățile în care nu mai există parohie greco-catolică (...), unitățile de cult ortodox vor primi în proprietate (...) teren forestier în echivalent cu cele primite de unitățile de cult greco-catolic (...)”. Dacă unitățile de cult greco-catolic nu mai există, n-au primit nici terenuri forestiere, deci nu mai există nicio bază de calcul pentru echivalența în vederea împrumietării unităților de cult ortodox.

5. Referitor la **art. 29 alin. (3⁷) și alin. (3⁸)**, subliniem că procedura de depunere a cererilor formulate de unitățile de cult, termenul de depunere a acestora, și modul de analizare a unor astfel de cereri sunt deja reglementate în lege. Astfel, potrivit art. 25 din Legea nr. 1/2000, reconstituirea dreptului de proprietate și punerea în posesie a titularilor, în cazul terenurilor forestiere, precum și eliberarea titlurilor de proprietate se realizează de comisiile locale și, respectiv, comisiile județene, în condițiile și cu procedura stabilite de Legea nr. 18/1991, de Legea nr. 169/1997, de *Regulamentul privind procedura de constituire, atribuțiile și funcționarea comisiilor pentru stabilirea dreptului de proprietate privată asupra terenurilor, a modelului și modului de atribuire a titlurilor de proprietate, precum și punerea în posesie a proprietarilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 890/2005.*

Pe de altă parte, subliniem că prin *Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente*, au fost modificate și legile fondului funciar, fiind acordat și un nou termen pentru depunerea cererilor de reconstituire a dreptului de proprietate asupra terenurilor, respectiv 22 septembrie 2005. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 127/2005 acest termen a fost prelungit până la data de 30 noiembrie 2005. Acordarea unui nou termen (30 aprilie 2007) pentru depunerea cererilor privind transmiterea în proprietate a suprafețelor avute în folosință sau în înzestrare ar genera, inevitabil, un climat de insecuritate juridică în domeniul proprietății.

6. Apreciem că se impune o evaluare atentă a soluțiilor preconizate a rezolva restituirea suprafețelor de teren ce au aparținut cultelor religioase, ținând seama, totodată și de faptul că, în cauza Parohia Greco-Catolică Sâmbăta-Bihor împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a declarat admisibilă cererea reclamantei (Parohia Greco-Catolică Sâmbăta-Bihor), în ceea ce privește încălcarea art. 6 par. 1 (dreptul de acces la un tribunal), art. 9 (libertatea de religie), art. 13 (dreptul la un recurs efectiv), art. 14 (interzicerea discriminării) din Convenția pentru apărarea

drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a art. 1 din Primul Protocol adițional la Convenție (protecția proprietății).

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate la pct. II, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.**

Cu stimă,

Călin POPESCU - TĂRICEANU

Domnului senator **Nicolae VĂCĂROIU**

Președintele Senatului